

1. Täna Tallinnas toimuva Euroopa Kergejõustikuliidu gala vaibist ajendatult alustame nii: kui Tõusva tähe kategooria tänane nominent Karmen Bruus võitis juunioride MM-kulla, siis tema kõrval seisis poodiumil serblanna Angelina Topić ja hollandlanna Britt Weerman. Samad tüdrukud tegid Müncheni EM-il meie piigale aga selgelt ära ning olid 3. ja 4. Tuletame meelde, et kuld läks Jaroslava Mahutšihhile, aga mis maale läks hõbe? See oli riigi ajaloo esimene kergejõustiku EM- või MM-medal üldse. Olümpiamedalini on jõudnud 14 selle riigi sportlast – kõik neid/naised, kõigil kaukas hõbe. **Mis riik see on?**
2. Brasiillanna Jaqueline Mourão (s. 1975) karjääri muudab eriliseks tõik, et ta on ainsana maailmas võistelnud individuaalselt kahel Pekingi olümpial. Aga see selleks. Võistelnud on ta võrdlemisi ebaedukalt, sest kokku on ta startinud kaheksal olümpial kolmel spordialal, konkureerinud ka paljude eestlannadega ja alati kõigile kaotanud. 13 Eesti sportlast on tema alistamiseks vajanud suuski, üks suuskade asemel midagi muud. See erand sai teoks eelmisel aastal, kui üks meie sportlastest oma elu esimesel OM-stardil saavutas 17. koha. Seda ühte erandit küsimegi. **2 punkti saate, kui vastate, kes oli see Eesti sportlane, aga 1 punkti võite saada sel juhul, kui kirjutate, mis spordivahendit ta kasutas?**
3. 2008. aastal valiti ta drafti esimese valikuna NBA-sse, 2009. aastal sai temast Rookie of the year ja 2011. aastal võitis ta kõigi aegade noorimana NBA põhihooaja MVP auhinna. Lisaks on ta kahekordne maailmameister (2010, 2014). Tulevik näis helge, kuid sealpeale on asjad vigastustega pigem pekki läinud ja koguni niivõrd, et täna kipuvad asjatundjad juba arvama, et küsitavast võib saada esimene MVP, keda hiljem kuulsuste halli ei valitagi. Ehkki – mehe karjäär pole veel ju läbi, nii et võib-olla see viimane hinnang siiski paika ei pea. **Kes?**

4. Küsime kahte nimekat jalgpalliklubi, Champions League'i võitjaid, kes pole huvitaval kombel omavahel ametlikus mängus kunagi kohtunud. Ka mängijate üleostmist ühest klubist teise on viimase 30 aasta jooksul olnud ainult korra, aastal 2019, mil tööandjat vahetas pildil nähtav vutimängija. Huvitavate seoste jätkuna õnnestus tal seejuures mõlemas klubis mängida ühe ja sama peatreeneri käe all – sest mõlema küsitava meeskonna juhendajaks oli veel suhteliselt hiljuti sama mees. **Mis klubid need on?**
5. Teadmata, kuidas lõpeb hetkel sõidetav Kataloonia ralli, saame öelda, et Ott Tänakul on seni kirjas 17 ralli MM-etapi võitu. Sellega jagab ta kõigi aegade etapivõitjate edetabelis 12.-13. kohta ühe kahekordse maailmameistriga, kes võistles MM-sarjas aastatel 1980-1994. Küsitav on üks viiest ralli maailmameistrist, kes suutnud kohe järgneval aastal oma võidetud tiitlit kaitsta. Täpselt kuu aja eest käis aga uudistest läbi info, et temaga maailmameistriks tulnud kaardilugeja sattus kodu lähedal raskesse liiklusõnnetusse. **Kes on see 17 rallivõiduga piloot?**

6. Kaks viimast inglase selles loetelus on Howard Kendall (1987) ja Howard Wilkinson (1992). Hilisema 30 aasta jooksul on sellesse nimekirja lisandunud 11 erinevat uut nime seitsmelt maalt ning viimane uus nimi (ja riik) lisandusid sinna kaks aastat tagasi. Ühe erandiga – Tšiili – on see väga Euroopa-keskne seltskond. **Mis loeteluga on tegu?**

7. Kui venelanna Julia Tšermošanskaja poleks dopinguga vahele jäänud, poleks pildil nähtav naisterahvas 2008. aastal koos koondisekaaslastega olümpiakulla omanikuks saanud, aga õnneks ometi sai. Lisaks olümpiavõidule jagus talle karjääri jooksul medalisaaki veelgi, näiteks on ta 2006. aasta EM-võistluste topeltkuld ja mitme MM-medali omanik. Ja veel: tänaseks on see logopeediharidusega naisterahvas abielus oma kunagise koondisekaaslase Djeke Mamboga. **Kes?**

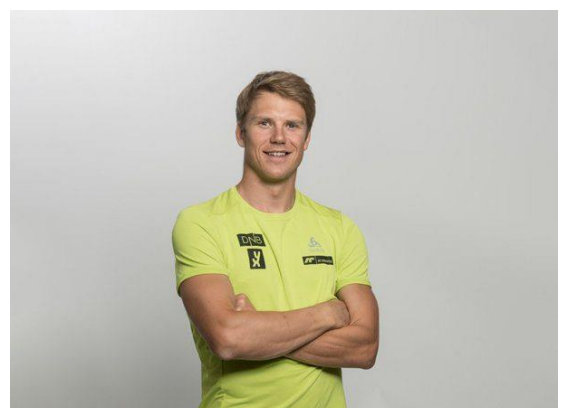
8. **Mis sõna ühendab neid kõiki?**

- tuhande ruutkilomeetri suurune maa-ala, Kalevipoja lugude tekkimise ja leviku viljakas pinnas;
- paikkond, mille aladel toimus Eesti esimene turnipidu ning loodi esimene eestlaste oma spordiselts;
- varem Kolhoosniku ja Punalipu nime kandnud häälekandja, mille praegune peatoimetaja vihub hoolega ka spordiraamatuid kirjutada;
- perekonnanimi, mida kandvad isa-poega on mõlemad võitnud mitmeid EM-kuldaseid ja MM-medaleid;
- hiljutine poolmaraton, kus auhinnaks saadud murutrimmeri ja käekella Mukunga nüüd tagastama peaks

9. Küsime spordiala, mille mõne päeva eest Tšehhis lõppenud MM-võistlustel krooniti maailmameistriks Eesti koondis, seda Leedu ja Ungari ees (näete triumfeerivaid kullamehi ka pildil). Kulla töid koju Raigo Padar, Ivo Sööt, Aleksander Andrusenko, Lehar Leetsaar, Denis Manov, Roman Jakovlev ja Andrus Käpp. Muide, sama ala MM toimus 2015. aastal Viljandis. **Mis (spordi)ala?**

10. See pildil nähtav 30-aastane spordimees on Otepääl peetud laskesuusatamise MK-sõidus ainsana finišerinud võitjana kahel korral. MM-debüüdi tegi ta 2019, teenides kohe kaks kulda. Korra õnnestus ta võitjana finišeerida ka MM-il 2021 ning olümpial 2022, lisaks teenis OM-pronksi mass-stardis. Möödunud 2021-22 MK-sari andis kokkuvõttes 4. koha ja selle pealt on juba sobilik küsida küll – **kes?**

11. Kuigi olümpiaajalugu on väldanud juba umbes 125 aastat, leidis alles Tokyo olümpial esmakordselt aset juhtum, kus ühe individuaalse medalidistsipliini esikolmik paiknes pjedestaaliastmetel täpselt samuti kui eelmiselgi olümpial. I ja II koha sportlased tulid seejuures USA-st ning III koht Uus-Meremaalt. Lisaks püstitas võitja nii Rios kui ka Tokyos uue olümpiarekordi. Ameeriklased ongi sel alal olnud edukaimad, kokku 19 OM-kullaga. Eestlaste parim olümpiakoht küsitaval alal on 6. **Millest jutt (sugu+distsipliin)?**
12. Murdmaasuusatamise uisutehnikas sõidetakse enamasti nii, et ühel sammul toimub paaristõuge ja teisel käte liikumine ette, ehk hooliigutus. Aga kasutusel on ka kiire ühesammuline sõiduviis, kus igat uisusammu saadab paaristõuge keppidega. Seda viimatist kasutatakse peamiselt tasastel või – paremate oskuste puhul – ka lauetel tõusudel. Suusaringkondades on see sõiduviis tuntud ühe omaaegse suusaässa nime järgi, kellel olümpiamedalitest võidetud vaid kulda. Ta olnud ka üks esimesi, kui mitte kõige esimene, kes soovitas suusatamise klassika ja vabatehnika vahel ära jagada. **Kellest on jutt?**
13. Oma mälestusteraamatus “Rattaga Paatnalt Pariisi” meenutab see eestlasest rattakohtunik põnevat seika 1990. aasta lennult Itaaliasse, kus kaks noormeest lennukis ühtäkki püsti tõusid ja midagi reisijatele näitasid, pistes selle ka talle pihku: “Sain aru, et see on jalgpalli MM-karikas. See oli ehtne ja päris raske – täis kuld! Jõudsin öelda, et olen vist esimene eestlane, kes seda karikat käes hoiab.” See kullatükki käes hoidnud eestlane sündis aastal 1941, on tegutsenud rattakohtunikuna suurvõistlustel (Tour de France, Giro d’Italia, OM, MM) ning olnud Eesti rattaliidu asepresident. Küsitav on tuntud ka veinimaailmas, eriti Burgundia veinide tutvustajana. **Kes?**

14. Oliver Zeidler oli Saksa nooretemeister ujumises, aga kui treeninggrupp 2016. aastal kinni pandi, pidi ta otsima uue harrastuse. 20-aastaselt tegi ta algust alaga, milles võitis 2019. aastal individuaalselt EM ja MM-kulla. Pärast koroonaaastaid õnnestus tal tänavu Tšehhis ka MM-tiitlit kaitsta. Aasta varem Tokyos olümpial startis ühena favoriitidest, kuid paraku ebaõnnestus poolfinaalis ega saanud kokkuvõttes paremat 7. kohast. **Mis ala see on?** (Õige spordiala 1p, täpne võistlusala 2p)

15. Pärast Pekingi taliolümpiat pöörati tähelepanu asjaolule, et esmakordselt jõudsid Eestit esindanud sportlased individuaalselt talimängude esikümnesse koguni kolmel erineval spordialal – varem polnud see arv kunagi suurem kui üks. Küll aga on taliolümpiamängudel ühel korral juhtunud nii, et Top10 hulka mahtusid kolmel erineval spordialal Eesti võistkonnad. **Mis taliolümpial see juhtus?**

16. Küsime ATP esisaja noorimat mängijat. Tal läheb profitennises viies aasta, ta on tänavu võitnud viis turniiri ning tõusnud nende najal edetabelis üle 30 pügala. Kõrgeima koha saavutas ta septembris ning püsib praegu ikka samal positsioonil. Ühtlasi tõusis ta oma maa esireketiks, aga see tundub veidi kammitsevat, sest pärast seda on ta viimasest kolmest mängust kaotanud kaks. Ta treenib kaasmaalase, kunagise maailma esinumbri käe all. **Kellest on jutt?**

17. Nagu pildilt näha, on viimaks ometi veidi tuulutust saanud ERR sporditoimetuse, sest siin nähtav isik on alustanud seal tööd toimetaja-saatejuhi ametis ja on juba mõnda aega aidanud meil kursis olla värskemate uudistega. **Kes on pildil?**

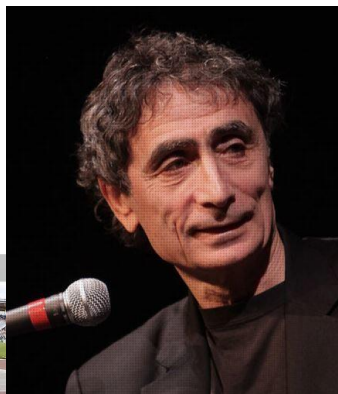
18. Vormel-1 sarjas on olnud kaks riiki, millenimelised Grand Prix'd on hooaja ametlikku võistluskalendrisse kuulunud, kuid võistlust ennast pole kordagi nende riikide pinnal peetud, vaid sõidetud on teises riigis asuval ringrajal. Üks neist on muidugi San Marino GP, mida on sõidetud Itaalias Imola ringrajal. Meid huvitab aga teine riik. Küsitava riigi GP-d sõideti aastatel 1997 ja 1998 ning toimusid need ringrajal, mille algset versiooni on hellitavalt kutsutud Roheliseks Põrguks. **Mis riik?**

19. Pildil olevast parempoolsest habemikust (s 1973, 205 cm) sai hiljuti Jordi Bertomeu asemel korvpalli Euroliiga uus president. Tegu on kogenud korvpalliinimesega, Euroopa ja maailmameistriga, kolmekordse Euroliiga meistriga (2000, 2002, 2003) ning Euroliiga Final Four MVP-ga (2003), samuti Kreeka, Itaalia ja Hispaania meistriga. Muuhulgas on ta üks väheseid, kes suutnud valitseva maailmameistrina võita Euroliiga. Mänginud ainult Euroopas (mh Real, Barcelona, Olimpia, Panathinaikos), karjääri lõpetas Roma Virtuses, kus täitis hiljem mõnda aega ka peamäenedžeri kohuseid. **Kes?**

20. Euroopa jalgpallis on vaid seitse klubi suutnud teha ihaldusväärse *treble*'i ehk võita ühe hooaja jooksul oma riigi meistritiitli, riigi karika ja Meistrite Liiga. FC Barcelona, Müncheni Bayern, Milano Internazionale ja Manchesteri United on seda teinud nn Meistrite Liiga ajal ehk pärast aastat 1992, kolm ülejäänud klubi aga ajal, kui sari kandis veel nimetust Euroopa meistrite karikavõistlused. Ükski neist ei ole viie Euroopa suure liiga klubi, oma saavutused tehti aga hooaegadel 1966/67, 1971/72 ja 1987/88. Ja veel, oma riigi meistriteks on tulnud vastavalt 52, 36 ja 24 korral. **Mis klubid?** (3 õiget 2 p, 2 õiget 1 p)

21. See Tartust pärit Eesti jalgpallikoondislane (s 1971, 180 cm) sai omal ajal tuntuks hüüdnimega Lumemees – sest just nii olevat kusagil Leedus peetud mängul tema keerulisena tundunud nime mänguprotokollist välja lugenud sealne staadionidiktör. Eestlasest Lumemees tegi Eesti koondise eest kaasa 29 mängu, sealhulgas ajaloolise taasiseseisvumisjärgse koondise esimese mängu Sloveenia vastu. Tulnud Floraga kahel korral Eesti meistriks, mänginud Tallinna Spordi eest NSVL II liigat, samuti otsinud õnne Soome ja Rootsi madalamate liigade klubides. **Mis on Lumemehe päris nimi?**
22. Paari nädala eest, 7. ja 8. oktoobril, sai Global Series' projekti raames Prahas alguse ühe võistlussarja järjekordne hooaeg. Algas see ~17 000 pealtvaataja ees vastasseisudega, kus ühelt poolt osalesid teiste seas nt Radim Šimek ja Tomáš Hertl, teiselt poolt aga nt Roman Josi ja Jakov Trenin. Viimast hooajaeelset 'soojendust' said nad seejuures mõned päevad varem teha vastavalt Berliinis ja Bernis. Küsitav sari on rahvusvaheline, sel on vanust üle saja aasta ja tiitlit asuvad seal kaitsma nt Martin Kaut ja Pavel Francouz – neid koos kaaslastega peaks paari nädala pärast erandkorras võistlustules nägema Tampere. **Mis sari see on?**
23. Hoolimata neidiste kodulinnas Harkivis toimunud purustustööst on sealt pärit kaksikõdede Marina ja Vlada Aleksejeva jaoks olnud 2022. aasta sportlikus plaanis väga ilus – mõlemal on ette näidata 2 MM-kulda ja 6 EM-tiitlit. **Mis spordialal nad võistlevad?**

24. Tema nimele kuulub aastast 2008 Gerd Kanteri ees Tõrva staadioni kettaheiterekord, seda tulemusega 65.65. Jäi küll kaasmaalaste Zoltan Kövago ja Robert Fazekase varju, kuid on tulnud kolmel korral Ungari meistriks, võitnud medali universiaadilt ning osalenud kolmel olümpial. Ilmselt parim suurvõistlus oli talle 2007. aasta MM Osakas, kus saavutas 5. koha. Nüüdsel ajal elab ja tegutseb USA-s. Tema nimekaim on aga rahvusvaheliselt tuntud meditsiiniteadlane, kes on tegelenud näiteks vaimse tervise uuringutega ja kelle raamat "Kui keha ütleb ei", tõeline rahvusvaheline bestseller, ilmus mullu ka eesti keeles. **Mis on meeste ühine nimi (eesnimi+perekonnanimi)?**
25. Olümpia andmebaasist leiame üllatuslikult mehe nimega Ernst Udet. Tegu oli Saksa sõjaväelasega, kelle eluraskused, vastuolud natside, eriti Göringiga, vaimne pinge ja alkoholismi koosmõju viisid 1941. aastal enesetapule. 1936. aastal osales Udet tõepoolest Berliini OM kunstikonkursil, täpsemalt oli kirjanduse valdkonnas esindatud tema eneseupituslik autobiograafia, mis kajastas tegevust I maailmasõjas ja meelelahutussfääris pärast sõda. Et selle teose pealkirja lisamine oleks reetlik, püüdke vastata ilma selle infokilluta. Niisiis, **mis oli Ernst Udeti roll I maailmasõjas? Kes ta oli? Mille poolest ta silma paistis?**

26. Näete siin palli pärast jagelemas kahte NBA-s mängivat kaasmaalast. Tänavusel EM-il kumbki ei mänginud, ehkki pronksivõistkonda neid oodati ning mõlemale olnuks koht ka olemas. Nagu ikka, tahame teada nende nimesid – ja erandkorras piisab punktide saamiseks seekord eesnimedest, ehkki perenimed on muidugi ka OK. **Kes on pildil?**

27. Üks tänavuste Pekingi taliolümpiamängude medalisaajaid jõudis mõni kuu hiljem medalile ka Eugene'i kergejõustiku MM-il ja Müncheni EM-il. Talvisele hõbedale lisandusid suvistelt tiitlivõistlustelt vastavalt pronks ja kuld. Tema sportlasteelt leiab veel kaks kulda, mis mõlemad on võidetud Tallinnas toimunud U18 ja U23 EM-võistlustelt samal võistlusalal, mis tõi poodiumikohti ka Oregonis ning Münchenis. **Kes?**

28. Septembri keskpaiku oli pildil oleval seltskonnal põhjust rõõmustamiseks. Saavutati edu, mis oli väga oodatud, kuid samas kindlasti mõneti ootamatu. Tiimi kuulusid teiste hulgas nt Tarmo Kärnsa, Merlin Määr, Tarvi Pürn jt. **Mida ära tehti? Mida saavutati?**

29. **Mis aasta? (+/- 1 aasta = 1p!)**

- Sündisid Sonja Vlašić ja Anthony Joshua;
- Rohullah Nikpai ja Sergei Ussõk said kaheseks;
- Thomas Lurzil ning Ivan Heškol täitis 10 eluaastat;
- Valeri Belenki ja Sarina Wiegman tähistasid 20. juubelit;
- Jekaterina Gordejeva esimese abieluni oli veel aega kaks aastat;
- Valeri Belenki ja Štěpánka Hilgertová võitsid karjääri esimese MM-medali;
- Olga Korbut oli olnud aastajagu uhkes üksinduses võimlemise kuulsuste halli liige;
- Władysław Kozakiewicz loobus spordist, Sebastian Kawa teenis lendurimärgile esimesed 'teemandid';
- Wayne Gretzky, Mario Lemieux, Steve Yzerman ja Bernie Nicholls kogusid kõik sel aastal lõppenud NHL-i põhihooajal üle 150 resultatiivsuspunkti;

30. Soome võitis 1952. aasta kodusel olümpial Helsingis kuus kulda, millest tervelt neli saadi ühelt spordialalt ja seda kahe päeva vältel. Hiljem on soomlased sellel spordialal pälvinud veel vaid ühe OM-kulla – 1992. aastal, kui ühel suurvõitudeks vägagi kohase perekonnanimega mehel kulus otsustavas medaliheitluses õige pisut üle saja sekundi, et Barcelona mängudelt Soomele ainus kuld võita. **Mis spordiala see on?**

31. Ta sündis aastal 1981, aastal 2002 aga tunnistati esimest korda oma kodumaakonna esisportlaseks. Esimese Eesti meistritiitli võitis 2004. aasta talvel, kuuludes sama aasta suvel juba ka Euroopa karikavõitjate sekka. Aasta hiljem õnnestus võistkondlikku EK tiitlit kaitsta, lisaks saavutas ta universiaadil 4. koha. 2008. aasta suvel pälvis oma viimase Eesti meistrikulla ning tõmbas seejärel sporditegemisele joone alla. Uusi väljakutseid otsides on karjääriredelil liikunud aiva ülespoole ning hallanud aina laiemaid vastutusalasid. **Kellest on jutt?**

32. Siin juuresoleval fotol on Borg-Warner Trophy, ligi 70 kg kaaluv hõbeauhind, üks maailma spordi kallimatest trofeedest, mille väärtust hinnatakse suuremaks kui miljon dollarit. Seda hõbetaiest mängitakse välja alates 1936. aastast ja seda tehakse ühel legendaarsel alates 1911. aastast toimuval võistlusel. Esimene selle karika võitja oli Louis Meyer, tänavune võitja oli Marcus Ericsson, pildil on karikaga aga 2014. aasta võitja Ryan Hunter-Reay. **Mis võistluse auhind Borg-Warner Trophy on?**

33. 1992. aastal tegi jäähokiajalugu Kanada väravavaht Manon Rheame. Ja olgugi tal saavutustepagasis ka OM-hõbe ja mitu MM-tiitlit, võib ta tagantjärele usutavasti kõige uhkem olla just selle barjääremurdva 30 aasta taguse saavutuse üle. **Millega Rheame siis hakkama sai?**

34. Kui uskuda koroonaaajastu eelseid statistilisi ülevaateid, kogus Liga MX sellal hooajaga üle 25 000 pealtvaataja mängu kohta, kerkides sellega näiteks 2015. aastal Põhja-Ameerika publikuarvult kolmandaks liigaks NFL-i ja MLB järel. Liga MX asutati aastal 1943 ja ühendab hetkel 18 võistkonda. **Mis spordiala liiga see on?**

35. Ja veel üks pilguheit koroonaaajastu eelsesse aega. Rio olümpia päevil oli teadlaste hinnangul nimelt olemas väike võimalus, et rahvamasside seas võib levima hakata üks sääskede levitatav viirus. See kujutas eriti suurt ohtu rasedatele naistele, sest põhjustas mikrotsefaalia nimelist sünnidefekti. Mõned, kes selle ohu tõttu OM-ist loobusid: tennisistid Milos Raonic, Simona Halep, Karolína Plíšková, Bob ja Mike Bryan ning golfistaarid Rory McIlroy, Jordan Spieth ja Vijay Singh. **Mis nime see viirus kandis?**

36. Mis kergejõustikuala (sugu+distsipliin)?

- Eugene'i MM-i ainus medaliala, kus esikolmiku moodustasid kolme erineva Euroopa riigi sportlased;
- üks sportlane on suutnud olümpial võidetud kulda kaitsta, üle kahe medali pole kellelgi;
- Rootsil, Norral ja Taanil on kolm EM-medalivõitjat, Soomel mitte ühtegi;
- kolm viimast olümpiakulda on läinud kolme erinevasse maailmajakku;
- Eesti rekordit on viimase 80 aasta jooksul hoidnud vaid viis sportlast;
- MM-võistluste edukaimal sportlasel on 5 medalit, neist 4 kulda;

37. Fotol olev mitmekülgne spordimees ning hilisem sporditegelane sündis 1925. aastal Narvas. Kuulus 1940. aastate teises pooles NSV Liidu murdmaasuusatamise koondisse ning saavutas NSV Liidu meistrivõistlustel kaks pronksi: 18 km murdmaasuusatamises 1948 ja 30 km patrullsuusatamises Eesti NSV meeskonnaga 1949. Tuli 13 korral Eesti meistriks murdmaa- ja 5 korda patrullsuusatamises ning korra kahevõistluses. Kergejõustikus saavutanud Eesti meistritiitlid kümnevõistluses 1948 ja 3 km murdmaajooksus 1945. 1947. aastal püstitas Eesti rekordi 3000 m takistusjooksus. Oli puusuuskade ajastul hinnatud määrdemeister NSV Liidus. **Kes?**

38. See võrkpalliklubi asub ühes umbes 60000 elanikuga Lõuna-Poola linnas ja on viimasel ajal kujunenud Poola ja ka Euroopa võrkpallis selgeks valitsejaks. Mullu võideti varasema Eesti koondise lootsi Gheorghe Cretu taktikepi all kodus nii meistritiitel kui ka karikas, kuid kahel aastal järjest on võidetud ka CEV meistrite liiga. Linna nime ärge hakake paberile manama, piisab ka embleemil olevast nimest, mille all mängitakse. **Mis klubi see on?**

39. Leedu kuus olümpiakulda jagunevad kenasti kaheks – pooled neist on võidetud kettaheites ja teise poole on võitnud naisterahvad. **Mis spordialadel need teised kolm kulda saadi, igalt alalt üks?** (2 õiget = 1p)

40. Küsime Spursiga 2014. aastal NBA meistriks kroonitud Austraalia vägilast (s 1986, 208 cm), kes sai tolles liigas kirja üle 500 mängu (Spurs, Pistons, Celtics, Suns, Raptors). Enne ookeani taha siirdumist mängis aastaid Euroopas, tulles nii Sloveenia kui ka Leedu meistriks ning tutvustades end Rytase särgis ka Eesti publikule. Tokyo OM-il kuulus ta pronksi võitnud Austraalia koondise koosseisu, saades paraku turniiril mängu käigus vigastada ning süvendades vigastust hiljem veel õnnetult duširuumis libisedes. **Kes?**

41. 1928. aastal kirjutas ajaleht Sakala uhkusega endisest Viljandi Kommertsgümnaasiumi õpilasest, Ameerikasse elama kolinud Linda Matsonist (hiljem Dreyman), kes oleval olnud ühe kergejõustikuala naiste maailmarekordi omanik, kuni sakslanna Ruth Lange selle tema käest ära oleval võtnud. Tegelikult ei ole maailmarekord küll ametlikest tabelitest kinnitust leidnud, ent Eesti rekordiomanike sekka kuulus see väärka eani elanud daam (1902-2005) ometi. Rekord kuulus talle kergejõustikualal, mille esimesed naistele jagatud olümpiamedalid läksid 1948. aastal Prantsusmaale, Itaaliasse ja Austriasse ning USA amatsoonidele on läbi aegade jagunud täpselt üks medalikomplekt. **Mis võistlusala see on?**

42. Pildil oleval 1910. aastal rajatud staadionil on püstitatud mitmeid kergejõustiku maailmarekordeid, kusjuures 1922. aastal püstitas seal kümnevõistluse maailmarekordi ka meie Aleksander Klumberg. **Mis nime see staadion kannab?** (Õige linna eest 1 p)

43. Pildilolev kolmekordne olümpiavõitja oli esimene naisujuja, kes suutis (pikas basseinis) purustada 100 m selilidistantsil ühe minuti piiri, seda 2002. aastal. **Kes?**

44. Maailma jalgpall tunneb paljusid igikestvaid klubidevahelisi vastasseise ehk derbisid, millede seas on üheks pikema ajalooga vastasseisuks esimest korda juba aasal 1879 peetud Second City derby. Täna on seda mängitud kokku 127 korda, seni viimati 2019. aasta märtsis St Andrew'si staadionil. **Mis klubid selles derbis osalevad?**

45. See alates 2013. aastast Eestis toimuv rattasõit on mõneski mõttes ainulaadne. See on nimelt eeskujuks võtnud legendaarse Pariis-Roubaix' võidusõidu, tutvustades muuhulgas siinseid kruusateid, mis on Eestile täpselt sama omased, nagu kitsad munakiviteed Põhja-Prantsusmaale. Esimese küsitava võistluse võitis Erki Pütsep, tänavu krooniti selle 95,4 km ralli (millest üle 30 km kulges kruusal!) võitjaks aga Alo Jakin, kellele kuulus see au juba viiendat korda. **Mis nime see Lõuna-Eesti eriline rattavõistlus kannab?**

46. Küsitav isik võistles olümpial ja võidutses Eesti aasta sportlaste valmisel veel enne, kui pälvis esimese Eesti meistritiitli – ja kõik need mainitud sündmused said teoks alles vahetult tema 30. juubeli künnisel või isegi pärast seda. Tema trumpalal tehtud Eesti rekord on löömatuna püsinud juba üle poole sajandi, 'elades' sel moel vanemaks kui püstitaja ise. Ametlikult kinnitamata andmeil oli kõnealune persoon ühel võistkondlikul alal ka maailmarekordi omanik. **Kes?**
47. Järgmisel aastal korraldab Eesti koos kolme kaasriigiga võrkpalli naiste EM-i. Kõik need riigid on tugevad vollemaad ning olnud eelmise tosina aasta jooksul EM-il nii poodiumil kui kaaskorraldaja rollis. Küsime ühte neist, valitsevat naiste Euroopa meistrit (2021), mille liigades mängivad mitmed me koondislased: Liis ja Kadi Kullerkann, Kristiine Miilen, Eliise Hollas, Silvia Pertens. **Mis riik see on?**
48. See 199 cm pikkune Eesti korvpallilootus (s 1994) jõudis Itaalia kõrgliigasse, kui liitus 2014. aastal Raplast otse Serie A liidriklubi Enel Brindisiga. Varbaotsa sai ta küll korraks maha, kuid kanda kinnitada siiski ei õnnestunud ja seetõttu on ta enamuse oma mängudest pidanud ikka Eesti võistkondade eest, peamiselt Rakvere, Tallinna Kalev/TLÜ ja Valga-Valka ridades. Lisaks on ta välja mõtelnud korvpalliteemalise lauamängu SofaHoop ja astunud Riia VEFi särgis üles mängufilmis Kalev. **Kes?**

49. 1977. aasta Australian Openil sai temast esimene tennisist, kes suutis tennise avatud ajajärgul (Open era) emakssaanuna mõne Grand Slam turniiri võita. Kokku korjas see omaaegne maailma esireket (s 1951) enesele suurtelt slämmidelt 14 tiitlit (seitse üksik- ja seitse paarismängudes), kusjuures üksikmängu tiitlid tulid talle Austraaliast (1974-1977), Prantsusmaalt (1971) ja Wimbledonist (1971, 1980). **Kes?**
50. Nagu on kirjas tema vastilmunud mälestusteraamatus "Hack. Maailma parima maadleja lugu", pidas ilmakeelne tartlane Georg Hackenschmidt oma viimase – ja kaotusega lõppenud – maadluse MM-tiitlimatši 1911. aastal Chicagos ameeriklase Frank Gotchi vastu ja seda paigas nimega Comiskey Park. Kuid tegelikult oli Comiskey Park aastail 1910-1990 hoopis ühe suurklubi koduväljak. See klubi on tuntud ka hüüdnimega *The South Siders* ning on kroonitud kolmel korral ühe suure liiga võitjaks (viimati 2005). Nende praegune koduväljak kannab nime Guaranteed Rate Field. **Mis klubi?**

51. Eestlastest ainsana on Giro d'Italia etapil esimesena üle finišijoone veerenud Rein Taaramäe. Seda uhket 2016. aasta etapivõitu tähistas Taaramäe rattasadulas siis lisaks tavakohasele rõõmsale käte vibutamisele ühe konkreetse žestiga. Ta joonistas õhku ühe sümboli, mida kommenteeris ka Eurospordi otseintervjuus ja põhjendas seda tiimi jaoks kurva sündmusega. **Mis sümbol see oli?** Võite nii joonistada kui ka kirjeldada!

52. Tänavune murdmaasuusatamise MK-hooaeg algab novembri lõpus, kestab viis kuud ja sisaldab praeguse seisuga 30+ võistlust, kui just kunstlume tootmine liiga kalliks ei lähe. Et mitte ainult metsade vahel askeldada, siis viiakse suusaspordi populariseerimise huvides üle mitme aasta üks osavõistlustest läbi ühe Euroopa Liidu riigi pealinnas – selle ettevõtmise kuupäevaks on sätitud 21. märts. **Mis pealinn see on?**

53. Austraallanna Ellyse Perry on ainulaadne sportlane – nimelt on ta esindanud oma kodumaad koguni kahe suure spordiala suurturniiridel. Üks neist on jalgpall – Ellyse kuulus Austraalia naiskonda 2011. aasta jalgpalli MM-finaalturniiril. Kuid veelgi edukam on ta teisel alal, kus on koondisse kuulunud juba 2007. aastast saati. Sel alal on ta kroonitud kahekordseks maailmameistriks (2013, 2022) ning kahel aastal ka maailma parimaks mängijaks (Wisden award). Tegu on igati pädeva spordialaga, mille rahvusvaheline alaliit (selle liige on ka Eesti) loodi aastal 1909, esimene naiste MM toimus 1973 ja meeste MM 1975. Võistkonda kuulub 11 mängijat. **Mis spordiala?**

54. Esimese eestlasena sõitis end ralli Junior WRC sarjas hooaja kokkuvõttes pjedestaalile tänane tuntud rallikorraldaja Urmo Aava. Koos Kuldar Sikuga tuldi mäletatavasti hooaja kokkuvõttes teiseks nii 2006. kui ka 2007. aastal. **Kuid mis autot roolides Aava seda tegi?** (Mark ja mudel kumbki 1 punkt)

55. Enne tänavust aastat oli küsitav käsipallimeeskond jõudnud viimase 20 aasta jooksul korra EM-finaali, korra MM-finaali ja korra OM-finaali – ning need kõik kaotanud. Tokyo OM-il saadi isegi kehvem koht kui sama riigi naiskond. Tänavune EM kulges küsitavale satsile nii: alagrupist mindi Hispaania järel edasi teisena, kusjuures Tšehhit edestati vaid tänu paremale väravate vahele. Vahegrupist poolfinaali mindi ikka Hispaania järel, tänu otsustava mängu üheväravalisele viimaste sekundite võidule naaberriigi üle. Poolfinaalist võeti taas üheväravaline võit olümpiavõitjate üle, finaalis aga lõpuks üheväravaline võit Hispaania üle tänu 7m viskele, mis realiseeriti pärast mänguaja lõppu. **Mis koondis sedasi kauaoodatud EM-kulla sai?**

56. Sellest 1996. aastal linnaõigused saanud asulast leiab tõelise spordiloolise rariteedi – Lurichi-nimelise tänava! Kuid seal tegutseb ka esiliigasse kuuluv korvpallimeeskond ning sealt on teiste seas oma sportlasteed alustanud olümpialased Kaarel Nurmsalu, Timo Simonlatser, Kaili Sirge ja Krista Lepik. Sealsamas lähedal sündis ka 1938. aastal EM-hõbeda võitnud matihunt Nikolai Karklin. **Mis asula?**

57. Riina Laanetu loodud (väidetavalt) mugavad ja suurepäraselt istuvad spordirõivad on kasutust leidnud erinevatel spordialadel. Tegijate kodulehe kinnituses kuuluvad siia valimisse nt “võistlustants, bikini fitness, iluuisutajad, boksijad jne”. 2016. aastal esitleti endi esimest La Famiglia Couture kollektsiooni, mille reklaamnägudeks ja –kehadeks spordivallas olid nt Egle Eller-Nabi ja Mirjam Liimask-Lehismets. Praegu on selle kaubamärgi spordiriiete tuntuimaks esinduspersooniks aga üks mitmekordne Eesti meister, kunagine U16 Euroopa meister ja kahe olümpiakogemusega atleet. **Kes?**

58. Loosiratas on Eesti jalgpalliklubidele õige mitut puhku kinkinud nimekaid vastaseid. Mõnedki on olnud minevikusuurused, kuid 2019. aasta suvel tuli ühel meie meeskonnal mängida võistkonna vastu, kes on pärast seda vastasseisu jõudnud ühe eurosarja võiduni. Meie omad jäid toonases vastasseisus kahel korral 1:2 alla, mis oli viisakas resultaat, arvestades, et mitmed vastasleeri meestest mängivad tänavu sama klubi eest juba Meistrite Liigas. **Mis klubi?**

59. Pildil olev 28-aastane naisterahvas võitis tänavu augustis Münchenis EM-kulla ja -hõbeda ning septembris Račices MM-kulla. Tema nime põhjal võiks arvata, et tegu on heade geenidega, et tema spordiala valik oli igati mõistetav, ta liigub loogilist rada pidi ning tema isa (või onu või muu meessoost lähisugulane) on sama spordiala tõeline legend – kuid nii see siiski pole. Vähemalt see oletus, et tema isa oleks viie olümpia võitja ja paljukordne maailmameister, ei vasta küll tõele. Ühine on vaid see, et mõlemal on sama perekonnanimi. **Mis nimi see on?**

60. Iluuisutamise EM-võistluste kõigi aegade medalitabelit uurides selgub, et medaleid on jagunud kokku 30 erinevale esindusele. Selle loetelu lõpus on kolm endist liiduvabariiki, kes on võitnud vaid pronksi – ühel on neid üks, teisel kaks ja kolmandal kolm. Üks neist kolmest lisandus tabelisse viimase uue tulijana just tänavu kevadel Tallinnas. **Mis riigid need on?**

VASTUSED:

I PLOKK

1. Montenegro (Marija Vuković, OM-hõbeda võitis Montenegro käsipallinaiskond) / RM
2. Janika Lõiv, (maastiku)jalgratas / RM
3. Derrick Rose / KV
4. Borussia Dortmund, Chelsea F.C. (Pildil on USA koondise kapten Christian Pulisic) / RM
5. Massimo “Miki” Biasion (Avarisse sattus Tiziano Siviero) / UP

II PLOKK

6. Inglismaa (Premier League) meistriks tulnud jalgpallimeeskondade peatreenerid (Mitte ükski inglase pole veel peatreenerina võitnud Premier League'i tiitlit!) / RM
7. Kim Gevaert (Belgia) / KV
8. Vooremaa (Jääpurjetajad Endel ja Vaiko, Jõgevamaa ajalehe peatoimetaja on Tiit Lääne) / RM
9. Spinningupüük / KV
10. Vetle Sjøstad Christiansen (Norra teatesõitude kuldne ankrumees) / RM

III PLOKK

11. Meeste kuulitõuge / UP
12. Wassberg (Thomas Wassberg oli Rootsi suusataja) / RM
13. Rein Kasela / KV
14. Sõudmine, M ühepaat / RM
15. Albertville 1992 (kahevõistlus, murdmaasuusatamine (M teade), laskesuusatamine (N teade)) / RM

IV PLOKK

16. Carlos Alcaraz (Hispaania, praegune maailma esinumber, treener Juan Carlos Ferrero) / RM
17. Debora Saarnak / KV
18. Luksemburg (Roheliseks Põrguks kutsuti Nürburgringi Saksamaal) / UP
19. Dejan Bodiroga (Serbia) / KV
20. Glasgow Celtic, Amsterdami Ajax, PSV Eindhoven / UP

V PLOKK

21. Tarmo Linnumäe / KV
22. NHL (106. hooaeg algas Euroopas mängudega San Jose Sharksi ja Nashville Predatorsi vahel) / RM
23. Kujundujumine / RM
24. Gabor Mate / KV
25. Lendur (I maailmasõja üks edukamaid õhuässasid) / RM

VI PLOKK

26. Maxi Kleber, Moritz Wagner, 'Max & Moritz' / RM
27. Alexandra Burghardt (Saksamaa bobisõitja (kahebobi) ja sprinter (4x100 m teade)) / RM
28. Otepääle anti 2027. aasta laskesuusatamise MM korraldamise õigus / RM
29. 1989 / RM
30. Aerutamine (1992. aasta OM-kulla võitis Mikko Kolehmainen) / RM

VII PLOKK

- 31. Madis Kallas (Kümnevõistleja, Eesti keskkonnaminister alates 18. juulist 2022) / RM
- 32. Indy 500 / KV
- 33. Sõlmis esimese naisena lepingu NHL-i klubiga (Tampa Bay Lightning) / KV
- 34. Mehhiko jalgpalliliiga / KV
- 35. Zika viirus / RM

VIII PLOKK

- 36. Meeste 1500 m jooks (MM-il võitsid medali UK, Norra ja Hispaania jooksjad) / RM
- 37. Karl Lont / UP
- 38. ZAKSA (keemiaettevõtte Zakłady Azotowe in Kędzierzyn-Koźle (ZAK S.A.)) / KV
- 39. Ujumine, moodne viievõistlus, (jahi)laskmine (kullavõitjad vastavalt Ruta Meilutyte, Laura Asadauskaite, Daina Gudzinaviciute) / RM
- 40. Aron Baynes / KV

IX PLOKK

- 41. Kuulitõuge (täpsemalt raskekaalu kuulitõuge) / KV
- 42. Eläintarha, Helsingi / KV
- 43. Natalie Coughlin (USA) / KV
- 44. Aston Villa F.C. ja Birmingham City F.C. / KV
- 45. Sangaste Valgete Teede Rattaralli / KV

X PLOKK

- 46. Raissa Ruus (Dijastinova, 1942-1986, MR olevat tulnud distantstil 4x880 jardi hallis) / RM
- 47. Itaalia / UP
- 48. Martin Jurtom / RM
- 49. Evonne Goolagong Cawley (Austraalia) / KV
- 50. Chicago White Sox (pesapall) / KV

XI PLOKK

- 51. Z-täht. (Taaramäe joonistas õhku Z-märgi meeskonnakaaslase Ilnur Zakarini auks, kes päev varem raskelt kukkus) / RM
- 52. Tallinn (Laululaval on kavas meeste ja naiste vabatehnika individuaalsed sprindid) / RM
- 53. Kriket / KV
- 54. Suzuki Swift / KV
- 55. Rootsi / RM

XII PLOKK

- 56. Tamsalu (Lisaks ka igihalja Pavo Raudsepa tegevustanner) / KV
- 57. Kaia Kanepi / RM
- 58. Eintracht Frankfurt / RM
- 59. Samantha Redgrave (Ei ole sugulane kuulsa Steven Redgrave'ga) / RM
- 60. Läti (1 pronks), Leedu (2 pronksi), Gruusia (3 pronksi) / RM